

Slobodna Evropa/ 22.12.2013 / REKOM bez podrške vlasti u Republici Srpskoj

Predstavnicima koalicije REKOM nedavno su u Banjaluci pozvali predstavnike vlasti u Republici Srpskoj da daju podršku njihovom procesu upostavljanja mehanizama za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima na području bivše Jugoslavije. Podsjećaju da je član Predsjedništva BiH iz RS **Nebojša Radmanović** jedini od predsjednika zemalja nastalih raspadom bivše SFRJ koje su ratovale, koji nije podržao proces REKOM-a. U Republici Srpskoj za sada nema odgovora na poziv koalicije REKOM. Više od pola miliona stanovnika zemalja bivše Jugoslavije do danas je svojim potpisima podržalo formiranje te regionalne, međudržavne komisije.

Predsjednici, Srbije, Makedonije, Crne Gore, Hrvatske te Kosova dali su svoju podršku inicijativi REKOM-a, te imenovali i svoje izaslanike koji će ih zastupati u provođenju inicijative. Podršku jedini od trojice članova Predsjedništva Bosne i Hercegovine nije dao Nebojša Radmanović.

Još se nije ni oglasio povodom posljednjeg poziva predstavnika REKOM-a da bi bilo dobro da i on imenuje svog izaslanika u formiranju regionalne komisije za utvrđivanje činjenica o ratnim zločinima.

Profesor na Sveučilištu u Zagrebu **Žarko Puhovski** ističe da naprosto nije moguće utvrđivati činjenice o ratu i žrtvama u ratu samo na nivou novouspostavljenih država jer su se zločini ispreplitali, a državljani jedne činili zločine na teritoriji druge države. Jedino je moguće utvrđivanje činjeničnog stanja ukoliko svi prihvate ideju formiranja međudržavne komisije koja bi se bavila tim pitanjem, mišljenja je Puhovski:

„Za nas je u tom pogledu doista, unatoč svim političkim razmišljanjima, pomalo šokantno što baš iz RS nismo dobili ni minimalnu podršku za suradnju. Tim se nadao da će se RS orijentirati u onom pravcu u kojem su se sve druge postjugoslavenske države orijentirali. Ali to je važno ne samo zbog RS nego i zato što je u ovom pogledu pred nama jednostavni stav koji glasi: istina je cjelina. Ako ne možemo doći do cjeline, mi nećemo imati istinu u punom smislu riječi.“

Koordinatorica procesa REKOM **Nataša Kandić** rekla je ne stoje primjedbe da je REKOM antisrpski nastrojen:

„Postoje šanse da se sada ustanove činjenice o ratnim zločinima, žrtvama i počiniocima i da to bude činjenična prepreka ponavljanju zločina i ratova.“

U Republici Srpskoj na REKOM ne gledaju kao na nešto neophodno u procesu utvrđivanju ratne istine. Pokazuje to i izjava predsjednika Narodne skupštine Republike Srpske **Igora Radojičića** koji je rekao da o REKOM-u nema poseban stav:

„Vi znate da imamo izvanrednu saradnju sa porodicama poginulih i nestalih, da postoji dosta njihovih žalbi na proces traženja i nalaženja nestalih u BiH, pogotovo na rad Instituta. Svaka pomoć drugih, kako država, tako i nevladinih organizacija, je dobro došla - a o konkretnoj inicijativi nemam neki poseban stav.“

Izvršni direktor Centra za mlade Kvart iz Prijedora **Goran Zorić**, koji je učestvovao u nizu akcija u ostvarivanju kulture sjećanja na ratne strahote, odbijanje vlasti u Republici Srpskoj da podrži formiranje regionalne komisije o istraživanju zločina posmatra samo kao dodatno betoniranje situacije u Bosni i Hercegovini.

„Još uvijek institucije, posebno u RS, nisu spremne da svoj odnos prema prošlosti baziraju na činjenicama, na zajedničkom traženju, već im više odgovara pat pozicija, zabetonirani stavovi, što otvara prostor za političku manipulaciju, za vještačko održavanje nacionalnog konflikta u BiH i sve druge stvari za koje ja duboko vjerujem da nisu dobre za ovo društvo.“

Bosna i Hercegovina je postkonfliktna država, suočena sa orkestriranom praksom laži i falsifikovanja istine o zločinima u proteklom ratu, kaže režiser **Dino Mustafić**. Dodaje da je iz tog razloga za BiH prihvatanje institucionalizacije REKOM-a od izuzetnog značaja:

„One istine koja neće dozvoliti svim onim političkim snagama, pojedincima, partijama, pa i pojedinim udruženjima da se na leševima iz bliske prošlosti kuju neki novi planovi, neke nove strategije kako dalje etnički distancirati zajednice u BiH.“

Nataša Kandić kaže da su do sada održana već dva konstruktivna sastanka predsjedničkih izaslanika. Navodi i da se čeka još podrška Slovenije cijelom procesu:

„U tome ne učestvuje još Slovenija - zato što tamo vlada političko uverenje da najteža kršenja ljudskih prava u Sloveniji, a to je brisanje iz državljanstva onih građana koji nisu etnički Slovenci ne pripada tom korpusu kršenja ljudskih prava kao što su ratni zločini i zločini protiv čovečnosti, genocid, ali u javnosti postoji vrlo često uverenje da Slovenija treba da bude učesnica u tom međudržavnom projektu“

Koaliciji REKOM do sada se pridružilo oko 2.000 nevladinih organizacija i pojedinaca u ideji da se formira regionalna komisija o ratnim zločinima i drugim teškim povredama ljudskih prava na području bivše Jugoslavije u svim ratovima od 1. januara 1991. do 31. decembra 2001. godine.

E novine/ 12.12.2013 /

Institucionalizacija zalaganja za istinu i pomirenje:
Republika Srpska ne podržava REKOM

Koalicija za REKOM nastavlja promociju Inicijative REKOM širenjem javne podrške međudržavnom projektu koji može da otkloni ograničenja i nedostatke krivičnih suđenja, ustanovi činjenice o ratnim zločinima i sprovede javno priznanje svih žrtava kao preduslova izgradnje mira, poverenja i neponavljanja nedela

Koalicija za REKOM je nakon dugih pregovaranja dobila pristanak svih predsednika država nastalih na prostoru bivše Jugoslavije, osim srpskog predstavnika u Predsedništvu Bosne i Hercegovine Nebojše Radmanovića, koji su imenovali svoje izaslanike u zvaničnu Regionalnu grupu za REKOM.

Koalicija okuplja više od 2.000 organizacija civilnog društva, pojedinaca iz svih država nastalih raspadom bivše SFR Jugoslavije i predlaže da vlade (ili države) osnuju REKOM - nezavisnu, međudržavnu Regionalnu komisiju za utvrđivanje činjenica o svim žrtvama ratnih zločina i drugih teških kršenja ljudskih prava počinjenih na teritoriji bivše SFRJ od 1991. do 2001.

"Za nas je pomalo šokantno što baš iz Republike Srpske nismo dobili ni minimalnu podršku za saradnju", rekao je u Banjaluci profesor zagrebačkog univerziteta Žarko Puhovski i dodao da se i dalje nadaju da će se to dogoditi i da će se "RS orijentisati u pravcu u kojem su se orijentisale sve druge države bivše Jugoslavije".

To je, ocenio je on, važno ne samo zbog Srpske, nego i zbog toga što je "istina celina". "Ako ne možemo doći do celine, nećemo imati istinu u pravom smislu reči", ukazao je Puhovski.

Podsetio je da su već puno toga ustanovili o žrtvama u pojedinim delovima bivše Jugoslavije i da na tome radi centar koji vodi koordinator procesa REKOM Nataša Kandić, prenosi agencija Fena.

I bosansko-hercegovački pozorišni režiser Dino Mustafić je naglasio da je u toku faza institucionalizacije REKOM-a i da je veliki optimista zbog činjenice da su svi predsednici država u regionu prepoznali ovu inicijativu koja neće biti u konfrontaciji s nacionalnim konceptima tranzicione pravde.

REKOM nema alternativu ni u jednoj postojećoj inicijativi i nismo protivnici ni nekih drugih inicijativa i predloga, jer radimo na istom zadatku, poručio je Mustafić na konferenciji za novinare.

Istaknuto je i da Koalicija za REKOM nastavlja promociju Inicijative REKOM širenjem javne podrške međudržavnom projektu koji može da otkloni ograničenja i nedostatke krivičnih suđenja, ustanovi činjenice o ratnim zločinima i sprovede javno priznanje svih žrtava kao preduslova izgradnje mira, poverenja i neponavljanja nedela.